

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei

Semnul Sfintei Cruci

Dintre cele trei înțelesuri pe care le are — în vorbirea creștină — numirea sau cuvântul cruce, unul înseamnă semnul Sfintei Cruci făcut cu mâna.

Semnul Sfintei Cruci se face în chipul următor: se împreună primele trei degete de la mâna dreaptă, celelalte două degete de la aceeași mână rămânând strinse în palmă (împreunare acelor trei degete însemnează cele trei Persoane ale Sfintei Treimi, în numele cărora facem semnul Sfintei Cruci și pe care le adorăm; celelalte două degete din palmă însemnează cele două firi, dumnezeiască și omenească, ale Mîntuitorului), se duce astfel mâna dreaptă la frunte, rostindu-se: în numele — sau mărime — Tatălui (ducerea aceasta a mîinii și rostirea cuvintelor însoțitoare însemnează mărirea ce se aduce lui Dumnezeu Tatăl, făcătorul și stăpînul tuturor), se coboară mâna la piept, rostindu-se: și al Fiului (aceasta însemnează coborîrea lui Dumnezeu pe pămînt, adică întruparea Lui pentru noi și pentru a noastră mîntuire), se ridică mâna la umărul drept și se trece apoi la cel stîng, rostindu-se: și al Sfîntului Duh (ridicarea mîinii la umărul drept și trecerea ei la umărul stîng însemnează înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos la cer și șederea Lui de-a dreapta Tatălui, precum și biruința Mîntuitorului asupra puterilor răului și împăcarea noastră cu Dumnezeu și unirea noastră tainică cu El, îndreptarea noastră prin harul Sfîntului Duh, care s-a pogorît și pe toate le plinește în Biserică), apoi se desfac degetele și se lasă mâna în jos, rostindu-se: Amin! (ceea ce însemnează: adevărat sau așa să fie!).

Încă de la începutul Bisericii, creștinii dreptcredincioși săvîrșesc — în felul arătat mai sus — semnul Sfintei Cruci la început și sfîrșit de rugăciune și de muncă, la trecerea pe lângă biserică sau la troițe, precum și în orice moment mai de seamă din viața lor.

Credincioșii creștini, care refuză cinstirea Sfintei Cruci, nu săvîrșesc nici semnul Sfintei Cruci. Ei încearcă să justifice această poziție a lor prin răs-tălmăcirea celor două texte scripturistice de la F. Ap. 17, 24—25 și Ioan 4, 23—24, pe care le tălmăcesc în sensul că închinarea adusă lui Dumnezeu trebuie să fie săvîrșită în duh și nu în trup, cu duhul și nu făcînd semnul crucii cu mâna.

Dar în cele două locuri este vorba despre cu totul altceva, și anume: se subliniază necesitatea și însemnătatea de prim ordin a închinării lăuntrice. După cum trupul fără suflet este mort, tot așa închinarea exterioară (cu trupul) fără cea lăuntrică este moartă. Precum sufletul este mai presus de trup, tot așa și închinarea internă este mai presus de cea externă. Însă după cum credinciosul este întreg numai prin suflet și trup, tot așa și închinarea este întreagă numai prin îmbinarea armonioasă a celei interne cu cea externă. De unde rezultă că închinarea externă (cu trupul) nu este exclusă sau oprită.

Pe lângă aceasta, semnul Sfintei Cruci este întemeiat pe suficiente temeiuri și dovezi din Sfînta Scriptură. Acestea constau în toate acele texte biblice care mărturisesc că la rugăciune trebuie să participe nu numai sufletul, ci și trupul cu mădulele sale, în special mîinile.

Astfel, trebuința de a lua parte și trupul la săvîrșirea rugăciunii și în general la aducerea de preamărire lui Dumnezeu, este afirmată de către Sf. Apostol Pavel prin îndemnul său de limpede: „Slăviți, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru, care sînt ale lui Dumnezeu“ (I Cor. 6, 20).

Această trebuință este confirmată și consfințită de către însuși Domnul nostru Iisus Hristos, care

a binecuvîntat pe copii cu mîinile: „Și, luîndu-i în brațe, i-a binecuvîntat, punîndu-și mîinile peste ei“ (Marcu 10, 16).

De asemenea, Domnul nostru Iisus Hristos a binecuvîntat pe Sfinții Apostoli cu mîinile: „Și i-a dus afară pînă spre Betania și, ridicîndu-și mîinile, i-a binecuvîntat“ (Luca 24, 50).

În Testamentul Vechi încă se practica binecuvîntarea cu mîinile (așezate în cruce). Astfel, de exemplu, patriarhul Iacob a binecuvîntat cu mîinile pe fiii lui Iosif, după cum rezultă din următoarele: „După aceea luînd Iosif pe cei doi fii ai săi, pe Efraim cu dreapta sa și în fața stîngei lui Israel, iar pe Manase cu stînga sa în fața dreptei lui Israel, i-a apropiat de el. Israel însă și-a întins mîna sa cea dreaptă și a pus-o pe capul lui Efraim, deși acesta era mai mic, iar stînga și-a pus-o pe capul lui Manase. Înadins și-a încrucișat mîinile, deși Manase era întîiul-născut. Și i-a binecuvîntat“ (Facere 48, 13—15).

Astfel stînd lucrurile, nu este de mirare că psalmistul zice: „Așa te voi binecuvînta în viața mea, și în numele tău voi ridica mîinile mele“ (Ps. 62, 5).

De asemenea, este cu totul de așteptat ca Sfîntul Apostol Pavel să-și exprime următoarea voință: „Vreau deci ca bărbații să se roage în tot locul, ridicînd mîini sfînte, fără de minie și fără șovăire“ (I Tim. 2, 8).

Participarea mîinilor în exprimarea rugăciunii pătrunde și în cadrul săvîrșirii unor Sfînte Taine.

Astfel, prin rugăciune și prin punerea mîinilor, Sfinții Apostoli administrau celor botezați Sfînta Taină a Mirului (împărtășirea darurilor Sfîntului Duh). Faptul acesta rezultă clar din relatările următoare ale Sfintei Scripturi: „Iar Apostolii din Ierusalim, auzind că Samaria a primit cuvîntul lui Dumnezeu, a trimis la ei pe Petru și pe Ioan, care, coborînd, s-au rugat pentru ei, ca să primească Duh Sfînt, căci nu se pogorise încă peste nici unul dintre ei, ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus. Atunci își puneau mîinile peste ei, și ei luau Duh Sfînt“ (F. Ap. 8, 14—17). De asemenea: „Și auzind ei, s-au botezat în numele Domnului Iisus. Și punîndu-și Pavel mîinile peste ei, Duhul Sfînt a venit asupra lor“ (F. Ap. 19, 5—6).

Prin rugăciune și prin punerea mîinilor, se săvîrșește pînă astăzi Sfînta Taină a Hirotoniei în toate gradele ei. Pentru că înșiși Sfinții Apostoli au așezat — prin rugăciune și prin punerea mîinilor — diaconi, preoți și episcopi acolo unde era nevoie.

În privința aceasta, relatările Sfintei Scripturi sînt clare și mult grăitoare. După ce se arată alegerea și numele celor șapte diaconi, se adaugă: „Pe care i-au pus înaintea Apostolilor, și rugîndu-se și-au pus mîinile peste ei“ (F. Ap. 6, 1—6). A se vedea și I Tim. 4, 14 și F. Ap. 14, 23.

Din toate acestea rezultă că practicarea semnului Sfintei Cruci este o manifestare a drepte credințe și a drepte viețuirii creștine. Din contră, refuzul de a săvîrși semnul Sfintei Cruci este o manifestare a nesocotirii și potrivniciei față de Domnul nostru Iisus Hristos și lucrarea Lui mîntuitoare. Ceea ce rezultă din cuvintele Sf. Apostol Pavel, care zice: „Căci mulți despre care v-am vorbit adeseori, iar acum vă spun și plîngînd, se poartă ca dușmani ai crucii lui Hristos“ (Filipeni 3, 18).

Drept aceea, făcînd cu creștinească cuviință semnul Sfintei Cruci, să ne rugăm pentru bunăstarea Sfințelor lui Dumnezeu Biserici, pentru propășirea neconținută a scumpei noastre Patrii și pentru pacea a toată lumea!

Pr. prof. C. Sirbu

Explicarea Bibliei

Biblia este din două părți: Testamentul Vechi, care cuprinde Descoperirea dinaintea de Hristos, și Testamentul Nou, sau Legea credinței creștine. Testamentul Vechi este alcătuit din 39 de cărți sfînte, iar Testamentul Nou din 27 cărți sfînte, toate scrise sub insuflare de la Duhul Sfînt. Să rămînem la Testamentul Nou, izvorul principal al învățăturilor noastre de credință.

Este scris acum 19 veacuri, de către opt autori diferiți (Matei, Marcu, Luca, Ioan, Pavel, Iacob, Iuda și Petru), în localități diferite, la date diferite, din alte și alte motive, cu scop diferit. Au fost scrise în limba greacă a aceluia timp, cunoscută și vorbită pe atunci mai mult, afară de Evanghelia după Matei, scrisă în limba ebraică.

Cărțile sfînte, așadar, au fost scrise în primul rînd pentru cei de atunci, cărora le-au fost adresate. Aceasta rezultă limpede, din citirea lor.

Cine citește Testamentul Nou poate constata că în multe locuri e greu de înțeles și că el nu e o carte de Teologie creștină, care să cuprindă toate învățăturile de credință expuse sistematic, pe capitole, lămurite pe înțelesul tuturor. Cărțile lui sînt scrise mai mult întîmplător, cuprinzînd probleme de interes local, care, neputînd fi lămurite urgent în grai, au fost scrise pe scurt și trimise celor în cauză. Iată cîteva exemple în cele ce urmează.

În Corint, unii creștini aveau nedumeriri cu privire la posibilitatea de a mânca din cărnurile pe care păgînii le jertfiseră zeilor (idolilor) lor, alții erau îndoielnici cu privire la feciorie și căsătorie, alții nu aveau lămuriri cu privire la soarta celor morți și la învierea acestora ș.a. Erau în pragul de a produce dezbinări și de a se abate de la dreapta credință. Apostolul Pavel se vede nevoit de a interveni urgent cu lămuriri în scris și pe scurt, pînă va putea veni la ei. La fel și în Roma, Efes, Galatia, Filipi, Tesalonic etc. În fiecare localitate erau alte și alte probleme de lămurit. Apostolul Pavel le trimite scurte lămuriri în scris, urmînd ca, după posibilități, să le lămurească personal cu graiul, cînd va putea ajunge pe la ei.

Se mai constată apoi că se vorbește despre botezuri în casele unor persoane din diferite localități (Corneliu, Lidia, Ștefana, temnicerul din Filipi etc.). Dar nu se precizează deloc cum s-a săvîrșit Botezul: prin o singură afundare în apă sau prin trei, cu fața în sus sau în jos, în haină albă sau fără îmbrăcăminte... Cine poate stabili această rînduială, fără o pregătire temeinică și adîncă, dacă Biblia n-o precizează?

Sfîntul Ioan spune că învățăturile și faptele Domnului sînt atît de multe, că nu pot încăpea în cărțile Scripturii (Ioan 20, 30—31; 21, 25; II Ioan 12; III Ioan 13—14). Sfîntul Pavel spune că numai pe scurt scrie (Efes. 3, 3). Sfîntul Petru spune că scrie doar „puține lucruri“ (I Petru 5, 12) și că epistolele Sf. Pavel sînt grele și cei neștiutori le pot înțelege greșit (II Petru 3, 15—16; 1, 20—21). Testamentul Nou deci — după mărturia lui însuși — cuprinde numai o parte din învățatura Mîntuitorului și a Sf. Apostoli. Cine-l poate completa acolo unde trebuie? Oricine? Desigur nu. Pentru aceasta se cere o îndelungată și profundă pregătire.

Situația socială, culturală, politică, religioasă etc., de atunci era foarte diferită de cea de azi, nu numai aici la noi, ci chiar și acolo unde au luat ființă cărțile Noului Testament și unde s-au petrecut cele descrise în ele. Dacă nu o cunoaștem, nu înțelegem Biblia.

Cărțile sfînte au fost scrise în limba greacă. Ele însă s-au pierdut curînd, fiind scrise într-un singur exemplar. La fel s-au pierdut și puținele

(Continuare în pag. 2)

Gînduri despre Botez

Sfînta noastră Biserică prăznuiește Botezul Domnului Iisus Hristos, ca un eveniment de seamă în istoria mîntuirii creștine. Acest act a însemnat intrarea Mîntuitorului în viața publică a vremii și începutul activității Sale de slujire față de om.

Botezul, — sau cum este numit în cărțile de slujbă: Sfînta și dumnezeiască Arătare a Domnului Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos — a fost o mărturie că El este Fiul lui Dumnezeu, că în El se arată bunăvoința Tatălui, că Tatăl îl descoperă lumii, că Duhul Sfînt lucrează prin El și că botezul Său, pe care îl va lăsa Bisericii este superior celui al lui Ioan Botezătorul. Botezul lui Ioan era botezul pocăinței, după cum am văzut din Sfînta Evanghelie (Matei 3, 11). Botezul lui Iisus este un botez al harului, al iertării, al mîntuirii și al sfințeniei. Căci Dumnezeu adevărat fiind, numai El are puterea deplină a ierta păcatele și a sfinți. Prin bunăvoința Tatălui, mărturisită la botez (Matei 3, 17) față de Fiul Său, care, prin trupul omenesc pe care-l avea, reprezenta omenirea, se întrevește clar dragostea lui Dumnezeu față de credincioși. Iar acolo unde este dragoste adevărată este și iertare și împăcare.

Începîndu-și activitatea pămîntească prin botez, Domnul nostru Iisus Hristos a rînduit ca cei ce vor să intre în Biserică să primească botezul mîntuirii, în numele Sfîntei Treimi. Porunca aceasta a fost lăsată Sf. Apostoli înainte de înălțarea la cer: „Mergînd învățați toate neamurile, botezîndu-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh“ (Matei 28, 19). Trebuie să reținem că aceste cuvinte ne aduc aminte de botezul nostru creștinesc, de taina Sf. Botez, instituită de Mîntuitorul, care se deosebește fundamental de botezul lui Ioan. Așa se explică faptul că fără taina Sf. Botez nu este cu putință dobîndirea mîntuirii: „cel ce va crede și se va boteza, acela se va mîntui“ (Marcu 16, 16) și: „de nu se va naște cineva din apă și din Duh nu va putea intra în împărăția lui Dumnezeu“ (Ioan 3, 5).

Prin botez se șterge păcatul strămoșesc, iar cel botezat se leapădă de lucrarea diavolului și se îmbracă în Hristos“ (Galateni 3, 37), devenind fiul lui Dumnezeu, prin credință (Galateni 3, 26) și membru al Bisericii, care este „Trupul lui Hristos“ (I Corinteni 12, 27). De aceea taina Sfîntului Botez este ușa de intrare în Biserică și fără primirea lui nimeni nu are dreptul de a primi celelalte Taine ale Bisericii. Așadar în Taina Sfîntului Botez lucrează însuși Hristos. Printr-o lucrare văzută a slujitorilor Bisericii, Mîntuitorul săvîrșește, în chip tainic, dar real, o lucrare nevăzută.

Sf. Apostol Pavel explică, cu măiestrie, Taina Sf. Botez în epistola către Romani: „cîți în Hristos ne-am botezat, într-o moarte ne-am botezat. Îngropat-ne-am cu El prin botez, într-o moarte, așa încît precum Hristos a înviat din morți, așa și noi să umblăm într-o înnoirea vieții“ (Rom. 6, 4). Prin întretaia afundare în apa botezului se înțelege moartea „trupului păcatului“ (Rom. 6, 6), iar ieșirea din apă reprezintă învierea împreună cu Hristos, sau nașterea din nou pentru viața eliberată de orice păcat (Rom. 6, 7). Trebuie să reținem de asemenea că Biserică noastră a învățat și a practicat totdeauna și botezul pruncilor noștri. Această învățatură și practică se bazează pe următoarele temeuri:

1. Pruncii se nasc cu păcatul strămoșesc, după cuvîntul Sf. Apostol Pavel: „Precum printr-un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa a intrat moartea la toți oamenii, în care toți au păcătuit“ (Romani 5, 12). Despre moștenirea păcatului strămoșesc mărturisesc și alte locuri din Sf. Scriptură (Ps. 50, 6; Ps. 57, 3). Așadar, pruncii, avînd păcatul originar trebuie botezați, căci în cazul contrar ei rămîn sub păcatul lui Adam. Ori nu aceasta a fost dorința Mîntuitorului, ci dimpotrivă El a chemat la Sine pe cei mici: „lăsați copiii și nu-i opriți pe ei ca să vină la mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor. Și și-a pus mîinile peste ei“ (Matei 19, 14—15). Se știe de altfel că în Vechiul Testament pruncii erau aduși la biserică, la 40 de zile după naștere. De asemenea tăierea împrejur era semnul unei legături cu Dumnezeu, ceea ce denotă că pruncilor li se recunoștea acest drept și posibilitatea primirii unei rînduiri sfințitoare. Dar tăierea împrejur a fost o prefigurare, sau un corespondent al botezului creștin, după cuvîntul Sf. Apostol Pavel (Coloseni 1, 11). Prin urmare și din acest punct de vedere nu putem respinge botezul pruncilor. Nimeni nu poate intra în împărăția cerurilor fără a fi născut din apă și din Duh (Ioan 3, 5).

2. Lipsa credinței la prunci este suplinită de credința părinților și a nașilor, după cum ne învață Sfinții Părinți, îndeosebi Sf. Ioan Gură de Aur și Fericitul Augustin. Și această susținere se bazează chiar pe o practică a Mîntuitorului. Se știe că Domnul nostru Iisus Hristos pune mare preț pe credință. Minunile le săvîrșea acolo unde găsea credință. Totuși în numeroase cazuri El a făcut minuni și asupra celor care nu puteau să aibă credință, dar în locul lor mărturiseau alții credința necesară. În acest fel a fost învierea fiicei lui Iair (Matei 9, 18); vindecarea fiicei hananeencii (Matei 15, 28); însănătoșirea copilului lunatic (Marcu 9, 24—27); vindecarea paralicului, pentru credința celor care-l purtau (Matei 9, 2 și Marcu 2, 5); învierea lui Lazăr (Ioan 11, 20—43). Deci așa precum Mîntuitorul a considerat valabilă credința unora pentru îndreptarea altora, tot așa procedează și Biserică, primind credința nașilor și a părinților, care vor crește pe copii în învățatura și duhul Bisericii noastre străbune.

3. Știm apoi că Sfîntul Apostol Pavel a botezat „casa“, adică familia lui Stefana (I Cor. 1, 16), altădată același Apostol a botezat „casa“ Lidiei (F. Ap. 16, 14) și „casa“ paznicului închisorii (F. Ap. 16, 30). În atîtea familii au existat desigur și copii. Tot așa între mulțimile botezate după praznicul coborîrii Sf. Duh (F. Ap. 2, 41) nu se poate să nu fi fost persoane de toate vîrstele. De altfel cu greu ne-am putea închipui că primii creștini, stăpîniți de o credință atît de vie și de o dragoste atît de neșarmurită față de Hristos, ar fi fost în stare să-și lase copiii fără Harul lui Dumnezeu, dobîndit prin Taina Botezului.

În același sens ne vorbește și Sf. Irineu, cînd scrie: „Iisus a venit să mîntuiască prin Sine pe acei ce se renasc printr-însul pentru Dumnezeu pe prunci, pe copii, pe juni și pe bătrîni“ (Contra ereticilor C. II-a Cap. 22). Scriitorul bisericesc Origen scrie: „Biserică a primit de la Apostoli tradițiunea de a împărtași Botezul și pruncilor“ (comentar la Ep. către Romani, Cartea V). Fer. Augustin scrie: „Botezul pruncilor l-a avut Biserică totdeauna“ (Cuvîntul 176). Asemenea știri sînt confirmate și de prezența Cristelnitelor, adică a vaselor pentru botezul copiilor, în toate bisericile unde se adunau creștinii pentru sfintele slujbe (în catacombe și în alte locuri, care au ajuns să fie cunoscute pînă în prezent).

Rămîne deci evident că învățatura Bisericii este singura autoritate care trebuie să stea la temelie credinței și a vieții creștine, fiind că ea se întemeiază pe adevărul cel veșnic care este Iisus Hristos. Tot atît de clar este că prin Sfînta Taină a Botezului omul este renăscut în Harul mîntuitor și se poate ridica pe înălțimea virtuții binelui, a dragostei și a adevărului. Pr. Mihail Colotelo

Explicarea Bibliei

(Urmare din pag. 1)

copieri, cu vremea. Pe atunci nu exista tipar, care să scoată cărți ca azi, în mii și mii de exemplare. Hîrtia încă nu era ca cea de azi și era puțină. Un noroc deosebit este să sfintele cărți au fost încă de atunci traduse și în alte limbi, ca să poată fi răspîndite cît mai mult. Noi azi trebuie să cunoaștem acele limbi, deoarece descoperindu-se astfel de traduceri, să putem reface după ele textul grecesc cît mai aproape de cel ieșit din mîna Sfinților autori.

Pentru explicarea Bibliei nu e destul a cunoaște alfabetul, cum nu e destul a face socoteli numai cunoscînd cifrele.

Dar atunci, rămînem oare fără cunoașterea și înțelegerea Bibliei? Nu! Căci ce nu poate și un singur om aparte, pot și mai mulți, prin completare reciprocă, în cursul veacurilor, îndeosebi în primele veacuri creștine. Ce nu putem și noi aparte, știe Biserică întreagă, pe baza cercetărilor adînci, de către cei mai știutori fii ai ei din vechime, de pretutindeni și de totdeauna. Așa s-au stabilit învățăturile de credință și numai în acord cu ele putem fi siguri de înțelegerea corectă a Bibliei.

Preoții au cunoștințele de trebuință pentru înțelegerea și explicarea Bibliei. Ei le au din școli teologice, mai mici și mai mari, după ce au la bază și cunoștințe de cultură generală. Cine nu a urmat asemenea școli nu poate fi preot, pentru că nu poate înțelege corect și bine Biblia și n-o poate explica și altora. În Biblie sînt și lucruri simple și ușoare, dar sînt și foarte grele și incomplete redate.

De aceea, explicarea Bibliei s-o facă numai cei ce au căderea. Pr. Dr. P. Debeleanu

Gînduri duhovnicești cu privire la nepătimire

În imnele de laudă alcătuite pentru cinstirea Sfinților, Sf. Biserică îi înfățișează pe aleșii lui Dumnezeu ca pe niște luptători împotriva răului, ca pe unii care au biruit multe păcate, multe patimi și au ajuns la nepătimire. Credincioșii care iau parte la dumnezeieștile slujbe și își împodobesc gîndurile din aceste minunate alcătuirii învață să se silească și ei să biruiască patimile și să prețuiască și să se străduiască să cîștige nepătimirea. Ca îndrumători siguri spre această întărire în bine, iubitorii de mîntuire și de desăvîrșire pot găsi pe cugetătorii de Dumnezeu. Aceștia, luminați fiind cu lumina cunoștinței de Dumnezeu, după ce cu cercarea (prin experiență) au aflat adevărul, minunatele lor gînduri le-au pus la îndemîna noastră iubitorilor de învățatură de zidire creștinească ortodoxă. Din sfintele lor învățături alegem cîteva privitoare la nepătimire, pe care dorim să le punem înaintea celor ce caută înaintare în cele bune. Începutul îl facem cu unul din gîndurile Sf. Maxim Mărturisitorul.

În scrierea sa intitulată: „Cele patru sute de capete despre dragoste“, Sf. Maxim Mărturisitorul ne spune: „Este cu neputință să ajungă la deprinderea dragostei cel ce e împătimit în rele“. Și mai departe: „Dragostea este născută de nepătimire“. Și iarăși: „... Nădejdea în Dumnezeu desface mintea de toată împătimită după cele pămîntești, iar mintea desfăcută de acestea va avea iubire către Dumnezeu“. Din aceste cuvinte ale purtătorului de Dumnezeu Părintelui nostru Maxim, înțelegem că, la deprinderea desăvîrșitei iubiri către Dumnezeu și către aproapele, putem ajunge numai dacă mai întîi am cîștigat nepătimirea, adică după ce ne-am desfăcut mintea de patimi, căci aceasta însemnează, în primul rînd, nepătimirea.

De la același iubitor de Dumnezeu Părinte, mai știm că „nepătimirea este o stare pașnică a sufletului, care face ca el să se miște cu anevoie spre răutate“.

Potrivit pomenitelor învățături ale dumnezeiescului Maxim Mărturisitorul, numai cei ce au ieșit din strînsoarea și întunericul pătimitor se pot bucura de „libertatea fiilor lui Dumnezeu“ și de desfășurarea iubirii celei fericitoare de suflet.

În înțelesul în care Sf. Maxim Mărturisitorul vorbește despre nepătimire — ca despre o stare pașnică a sufletului, ca despre o neclintire în cele bune — înfățișează și fericitul Diadoh, Episcop al Foticeii, care o aseamnă cu o îmbrăcăminte de fier, prin care nu pot străbate săgețile războinicilor. El precizează că „nepătimirea nu înseamnă a nu fi războiți de draci, ci, războiți fiind ei, să rămînem nebiruiți“. De la același gînditor de Dumnezeu știm de asemenea, că „curăția nu vine numai din a nu mai face cele rele, ci și din a stinge cu totul relele, prin împlinirea cu grijă a celor bune“.

Avînd să vorbească despre nepătimire, fericitul alcătuitor al Scării, Sf. Ioan Sinaitul, o înfățișează, de la bun început, ca pe acea stare sufletească, ce face ființa omenească proprie ca în ea să se sălășluiască Dumnezeu. „Iată cerul este în tine, dacă tu ești curat“ zice și Sf. Isac Sirul. Sf. Ioan al Scării mai spune: „Podoaba firmamentului sînt stelele, iar podoaba nepătimirii sînt virtuțile“.

Cel ce, prin agonisirea virtuților, a supus cu totul patimile și le-a făcut nelucrătoare, a pus totodată rînduială în ființa sa: mintea lui a înălțat-o mai presus decît orice făptură și a supus-o lui Dumnezeu; simțurile le-a supus minții, iar trupul îl are ca împreună lucrător al celor bune. Unul ca acesta s-a mutat de la moartea patimilor, la viața virtuților și se poate spune despre el că a înviat cu sufletul, înainte de învierea cea de obște, de la acea uimitoare venire de a doua în lumea a Fiului lui Dumnezeu. În acest înțeles numește sfîntul Ioan Scărarul nepătimirea „înviere a sufletului, înainte de învierea cea de obște“. Ca și pentru alte virtuți și pentru nepătimire pildă avem în Mîntuitorul Iisus Hristos, care zice: „Învățați-vă“ nu de la îngeri, nu de la om, ci „de la mine“, „că blînd sînt și smerit cu inima“ și cu cugetele și cu felul de a gîndi, „și veți afla odihna sufletelor voastre“ de lupte și ușurare de gîndurile ce vă ispitesc.

Fie ca această minunată, negrăită și necuprinsă bogăție a nepătimirii, să o dobîndim și noi, prin harul și iubirea de oameni a bunului Dumnezeu și cu rugăciunile tuturor Sfinților, care, într-o nepătimire, ca luminătorii strălucesc.

Ierod. Teofil Părăianu

Unirea Principatelor Române

(24 ianuarie 1859—24 ianuarie 1972)

Pe lângă alte mari sărbători patriotice, poporul nostru serbează an de an și ziua de 24 ianuarie 1859, ziua Unirii Principatelor Române, act care constituie piatra de temelie a operei de încheiere a statală a României contemporane.

La această sărbătoare, se cuvine nouă celor de azi să ne aplecăm puțin asupra cronicilor și documentelor și să pătrundem de mîntea și cu inima eforturile, luptele, jertfele și frămîntările care stau în spatele acestui mare eveniment, frămîntări care au pornit din trecutul îndepărtat al istoriei poporului român. Se constată strădania de veacuri a poporului nostru răsfnat în cele trei „țări” de a se aduna într-o singură „țară”, întrucît românii vedeau și simțeau, că prin limbă, lege, obiceiuri și viață economică sînt una, ca fii ai aceluiași popor. Mihai-Vodă-Viteazul a ajuns pentru scurt timp să-și împlinescă „pohta ce-a pohtit”. Cărturarii și cronicarii ca și alți patrioți luminați au semănat cu slovele și lupta lor, în țară și străinătate, conștiința originii noastre comune. De asemenea, în predosloviile cărților bisericești (ale lui Coresi, Varlaam, Simion Ștefan etc.) s-a arătat mereu unitatea de neam, de limbă și credință a românilor. Nu trebuie uitat faptul că din sînul poporului, o seamă de români, ca de pildă: păstori, cărăuși, negustori, călugări, care treceau dintr-o parte în alta a Carpaților, cu turmele, cu mărfurile, cu manuscrise și obiecte de cult au contribuit și ei la apropierea sufletească a românilor din Moldova, Țara Românească și Transilvania.

De aceea, cînd împrejurările istorice au devenit favorabile, poporul român și-a manifestat ferm dorința unui stat independent propriu; de aceea, prin Tratatul de la Paris (18/30 martie 1856) al celor șapte puteri (Anglia, Austria, Franța, Prusia, Rusia, Sardinia și Turcia), se hotărăște drep-

tul poporului nostru de organizare politico-socială modernă. Divanurile Ad-hoc înființate în Principate afirmă ideea unității statale, ale cărei zori se deschideau. Poporul avea acum alături de el mulți bărbați iluștri care s-au făcut ecoul dorințelor lui.

Așa de pildă, Nicolae Bălcescu, figura luminoasă a acelor vremi, scria: „România există și orb este cel ce nu o vede”. Mihail Kogălniceanu expunea pe larg ideea unirii în: „Dorințele partidei naționale din Moldova”, iar ceilalți bine cunoscuți fruntași au creat o întreagă literatură în publicațiile vremii. Românii din Transilvania urmăreau cu viu interes evenimentele din Principate ca pe un act de mîntuire a tuturor celor de o limbă și o lege.

Partida unionistă din Moldova cuprindea majoritatea covârșitoare. Unioniștilor se alăturase și clerul, în frunte cu vlădicii, după cum reiese din exemplele de atitudine pe care le redăm aici. Astfel: Mitropolitul Moldovei Sofronie Miclescu, președintele Divanului, își pune în primejdie scaunul vlădicesc în fața amenințărilor guvernului lui Vogoridi, dușman aprig al unirii, și chiar a patriarhului din Constantinopol; Frații Filaret și Neofit Scriban sînt persecutați pentru puternica lor activitate unionistă; Protopopul Tecuciului, Gh. Dimitriu, fiind destituit, se prezintă la Vogoridi, declarînd: „Mi-i da ori nu mi-i da înapoi protopopiatul, eu nu mă las de unire. Acesta este crezul meu de astăzi, și Dumnezeu ne-ar trăzni dacă m-aș ispiți să-l părăsesc”. Postelnicul Grigorie (Hermezii), Președintele Tribunalului din Roman amenință preoții unioniști că vor fi „bătuți cu biciul, puși în gros și alungați din tîrg”. Frații Neofit și Vasile Arbore, refuzînd favoruri mari în schimbul votului rușinos, răspund: „... în sărăcie ne-am născut, în sărăcie trăim și cu onoa-

re dorim a muri, o nelegiuire ca aceasta noi nu am săvîrșit... și nu voim a săvîrși”.

Multe alte greutăți au întîmpinat bunii patrioți pînă au reușit să aleagă în divan adevărații reprezentanți ai poporului. Astfel în alegerile din 5 ianuarie 1859, este ales Alexandru Ioan Cuza Domnitor al Moldovei, alegere salutăată cu nespūsă bucurie de toate păturile sociale ale Moldovei.

În Muntenia, unde frămîntările au fost mai puține, căci însuși domnitorul Alex. Ghica era pentru unire, alegerile au fost prezidate de Mitropolitul Nifon, care, după ce face Te-Deumul, rostește cuvintele: „Priviți și veți vedea că toți sîntem români, aceiași simțăminte ne leagă, aceiași sînge ne unește. Toți avem o Patrie...”. Atunci, în mîntea unor patrioți luminați ca Dimitrie Ghica și Vasile Boerescu a încolțit gîndul de a fi ales Domnul Moldovei și în Țara Românească, iar la propunerea lor și la presiunile maselor populare adunate în număr de peste 30.000 în Dealul Mitropoliei, s-a hotărît de către toți cei de față alegerea lui Alex. Ioan Cuza la 24 ianuarie 1859, slăvita zi, pe care mulțimea o aplauda cu strigătele de bucurie „Trăiască Unirea!” „Trăiască Vodă-Cuza al Moldovei și al Munteniei!” „Trăiască România una și nedespărțită!”

Actul unirii din 24 ianuarie 1859, de la care se împlinesc 113 ani, a fost desăvîrșit prin marea Unire din 1 decembrie 1918, cînd Transilvania a făcut corp comun cu România.

Trebuie să reținem însă că adevăratele roade ale acestor importante evenimente le culegem abia în anii noștri, cînd poporul nostru și-a cîștigat adevărată libertate și cînd toți fiii țării, români, maghiari, germani și alte naționalități conlocuitoare sînt una în jurul conducerii României socialiste.

De aceea, datoria generației noastre este acum de a munci, în acest cadru prielnic realizat de înaintași, prin eforturi de lungă durată, pentru a clădi o viață tot mai frumoasă și o Patrie tot mai înfloritoare. Numai astfel ne vom putea socoti vrednici de moștenirea de preț a înaintașilor noștri.

Pr. Ioan Fulea

„MOLDOVA ȘI ORIENTUL”

În anii Republicii noastre studiile orientale au luat un avînt deosebit. Dovadă întemeierea Institutului de Arheologie, a Facultății de orientalistă din cadrul Universității din București, a Asociației de studii orientale din Republica Socialistă România. Expresia acestei asociații este revista Studia et acta orientalia, din care au apărut pînă acum 7 volume, iar cel de al 8-lea volum se găsește sub tipar.

Pe lângă ședințele pe care Asociația de studii orientale le ține în București, aranjează din cînd în cînd sesiuni de lucru în centrele universitare din țară. O atare sesiune a avut loc la Cluj în mai 1971.

În zilele de 20 și 21 noiembrie 1971 a avut loc la Iași un simpozion cu tema: „Moldova și Orientul”. Simpozionul s-a desfășurat în aula Mihail Eminescu a Universității „Al. I. Cuza”. Au participat specialiști în orientalistă-turcologie, armenistică, arabologie, indologie, ebraistică etc. — din București, Iași și Sibiu, profesori, academicieni.

Au fost prezentate în ședință plenară următoarele lucrări: Gramatica sanscrită a lui Fr. Bopp în traducerea lui Mihail Eminescu, de prof. univ. Dr. docent Gheorghe Ivănescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România; personalitatea lui T. Simenschi, de prof. univ. Dr. A. Vraciu-Iași; Isidor Onciu — un orientalist moldovean, de prof. univ. N. Neaga-Sibiu; S. O. Isopescu — primul traducător român din limba siriacă, de prof. dr. At. Negoită-București; Vasile Bogrea — orientalist, de prof. univ. dr. C. Poghirc-București.

În ședința plenară din 21 nov. s-au susținut comunicările: Iași în izvoarele armenesti, de Dj. Siruni-București; Arta orientală în Moldova în vremea lui Vasile Lupu, de conf. dr. Corina-Nicolescu-București; Ștefan cel Mare și Hoarda de aur, de Al. I. Gonță-București; Noi date asupra textului tibetan de la Concești, de dr. Sergiu Al. George-București; Interferențe folclorice româno-turce, de Viorica Dinescu-București; Antropisme moldovenești de origine cîpceacă, de conf. dr. Vl. Drîmba-București; Problema cafelei

băute de logofătul Tăutu la Istanbul, de dr. Aurel Decei-București.

Pe lângă un rol științific Asociația de studii orientale îndeplinește și un rol social de mare însemnătate, pentru că ea înfrățește la muncă comună cercetători de diferite naționalități și astfel lucrarea ei se încadrează în realitățile vremii.

Aparte trebuie să spunem că s-a supus unei atenții deosebite arta religioasă, bisericească: pictura și arhitectura mănăstirilor și bisericilor din Moldova. Doi dintre preoții moldoveni, preotul Is. Onciu și preotul S. O. Isopescu au fost obiectul comunicărilor. Onciu a fost profesor de teologie de la care ne-a rămas un manual de Introducere în cărțile Vechiului Testament 1889, un manual de arheologie biblică (1894), comentariu la Psaltire și la cartea Proverbelor. Ca profesor de ebraică și Vechiul Testament a aprofundat și alte limbi orientale, araba și siriaca.

Preotul S. O. Isopescu e primul român care a tradus Coranul în românește, a tradus și Pentateuhul cu comentariu după lucrarea în limba siriacă a lui Efreem Sirul. Isopescu ne-a lăsat comentarii la: Iov, Plîngeri, profetii Maleahi și Obadia.

N. N.

Din trecutul Telegrafului Român

Eruditul profesor universitar Gabriel Tepelea, un profund cunoscător al problemelor de istorie și limbă literară din țara noastră, a scos la editura Minerva o carte intitulată: „Studii de istorie și limbă literară” în care un întreg capitol este consacrat contribuției „Telegrafului Român” la formarea unei limbi românești unitare, expresive, eliberată de povara construcțiilor străine, după cum subliniază autorul chiar de la început.

Încă din primele numere ale Telegrafului Român, redactate de Aaron Florian — fost profesor la „Sf. Sava” în București, se remarcă o atitudine mult mai categorică decît a lui Gheorghe Barițiu în „Foaițe pentru minte...” în ce privește unitatea și expresivitatea limbii noastre, anticîpînd cu 15 ani articolul lui Titu Maiorescu despre „limba română în jurnalele din Austria”. În acest sens Gabriel Tepelea precizează:

„Redactorul de la Sibiu se pronunță cu aceeași hotărîre împotriva ciopririi limbii, împotriva dezbrăcării ei de „propriile însușiri” împotriva abuzului de neologisme. El depășește viziunea regio-

nală combătînd cu egală vigoare atît abuzul de latinizare, cît și abuzul de francizare și italianizare”.

„Atitudinea aceasta — continuă autorul — nu caracterizează „Telegraful Român” numai în scurta perioadă a conducerii sale de către Aaron Florian”, ci a continuat și „după preluarea sarcinilor redacționale de către P. Vasici”, care începînd cu articolul „Românul și poezia lui” dă directive concrete, precizînd că „limba nu este o proprietate privată a unuia sau altuia, ci este un bun al poporului român întreg”; „limba nu se dezvoltă nici nu se formează prin salturi, ci gradat”. Și ajunge la concluzia:

Articolul, de construcție sobră, ar merita să fie reprodus în întregime și să figureze într-o antologie a discuțiilor despre limba literară. El exprimă în esență puncte de vedere care coincid cu cele de la „România literară”.

„De notat că „Telegraful Român” publică aceste observații despre limbă începînd de la 5 februarie, iar „Cugetările lui Russo” încep să a-

pară în „România literară” de la 13 februarie 1855. Textul de la Sibiu este deci anterior și elaborat independent de „Cugetările” și notele din revista ieșeană”.

La unitatea limbii noastre literare a contribuit în Transilvania și alți publiciști care au continuat orientarea dată de A. Florian și P. Vasici în Telegraful Român, ca de exemplu: I. A. Lopedatu și Iosif Popescu în „Familia” și „Albina Carpaților”.

În același volum se mai tratează între altele, în capitole separate, următoarele subiecte:

— Noul Testament de la Bălgrad (1648); Minele de la Rîmnic; „Viața și petrecerea sfinților”; O ediție necunoscută a „Alexandriei”; Colaborarea dintre tiparnițele de la Sibiu și Rîmnicul Vilcea; „Citarea lui Eminescu în fața procurorului din Pesta”; Literatura în grai bănățean (George Gîrda, Victor Vlad Delamarina) etc.

Lucrarea aceasta întrunește așadar toate condițiile unor studii de istorie și limbă literară; scoate în evidență un material vast și bine organizat, care duce la același obiectiv, acela de a se arăta factorii ce au contribuit la formarea și unitatea limbii noastre scrise. N. D. Găvozdea

Ceremonii și practici cultice de origine biblică

INFORMAȚII

S-a mai spus cu altă ocazie că diferitele forme ale cultului creștin exprimă și ele învățătura lăsată nouă de Mântuitorul Hristos. S-a mai spus atunci că Mântuitorul nostru Iisus Hristos a instituit principalele ceremonii și practici cultice, rituri, pe care le avem în cultul Bisericii noastre ortodoxe.

De altfel, Biserica, numai după ce a trecut peste toate greutățile pe care a avut să le întâmpine încă de la începutul ei, și-a fixat cultul într-o formă definitivă, formă în care ne-a rămas până azi, chiar dacă unele elemente cultice le-a mai amplificat sau a adăugat unele noi.

Sfintele Taine, cel puțin în părțile lor principale, cu ceremoniile lor, ne-au rămas de la însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Mântuitorul a instituit toate Sfintele Taine, chiar dacă la unele dintre ele nu ne este indicat decât un ceremonial foarte simplu, pe care practica cultică ni l-a transmis de la Mântuitorul și de la Sfinții Apostoli și până azi.

Pe lângă slujba Sfintelor Taine, în cultul creștin au fost instituite și alte acte de cult, care deși nu erau atât de importante totuși ele s-au practicat de la început și se practică și azi.

Astfel, Mântuitorul a binecuvântat cu mâinile Sale pe Sfinții Apostoli (Luca 24, 50) și pe copii (Matei 10, 16). Binecuvântarea a rămas și azi în cultul creștin și preotul, asemenea Mântuitorului, îi binecuvintează de mai multe ori pe credincioși în cursul Sfintei Liturghii, când zice: „Pace tuturor!”, sau când zice: „Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sf. Duh, să fie cu voi cu toți”. Mai sînt și alte forme de binecuvântare. Iată deci cum o lucrare liturgică a Mântuitorului a rămas în cultul nostru creștin.

Probabil că forma de binecuvântare a Mântuitorului să fi fost cu mâinile ridicate, așa cum adeseori se cere preotului a se ruga la sfintele noastre slujbe. Aceasta o aflăm în slujba Sf. Liturghii, înainte de Vohodul cel Mare, când preotul ia Aerul și punându-l pe umeri rostește un text din V. T.: „Ridicați mâinile voastre la cele sfinte și binecuvîntați pe Domnul”.

Iată deci că o practică în cultul nostru este și ridicarea mâinilor la unele rugăciuni pe care le rostește preotul. Sfântul Apostol Pavel ne vorbește în epistola I către Timotei 2, 8, zicînd: „Vreau deci ca bărbații să se roage în tot locul, ridicînd mâini sfinte, fără minie și fără șovăire”.

Sfinții Apostoli practicau la unele Sfinte Taine punerea mâinilor, prin care se împărtășea Duhul Sfînt celui peste care se puneau mâinile. Despre această practică citim în multe locuri ale Noului Testament (F. Ap. 6, 6). Astăzi punerea mâinilor se face mai ales la taina Hirotoniei.

O practică cultică, care ne-a rămas de la Mântuitorul, este și îngenuncherea. Știm că însuși Mântuitorul a îngenunchat în grădina Ghetsimani (Luca 22, 41). Și despre Sfinții Apostoli citim că au îngenunchat (F. Ap. 20, 36; 21, 5). Iată că îngenuncherea, pe care o fac creștinii azi la diferite momente ale slujbelor, a fost practică de însuși Mântuitorul.

În Biserica veche, pe timpul Sfinților Apostoli, se întrebunțau, mai ales la frîngerea pîinii (la Sf. Liturghie), lumînări (F. Ap. 20, 7—8). Lumînările se întrebunțază și azi în bisericile noastre. Creștinii evlavioși aprind lumînări în biserici fiindcă lumina aprinsă simbolizează pe însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Căci după cum lumina înviorează, luminează și curățește, tot așa și Mântuitorul luminează și curăță cu învățătura Lui divină sufletele noastre.

Tămîierea, care se face în bisericile noastre, își are originea în cultul Vechiului Testament (Eșire 30, 8): „Tămîie binemerositoare și în fiecare dimineață să ardă tămîie”, sau: „Jertfă veșnică de tămîie înaintea Domnului” (Levitic 2, 2). În Biserica veche creștină se tămîia, lucru care ne apare limpede din textul de la Apocalipsă 8, 3—4. În templul din Ierusalim exista chiar un altar al tămîierii, unde se aduceau jertfele de tămîie. La Sfînta Liturghie tămîierea are diferite înțelesuri prefigurative. Ea poate însemna darurile aduse de cei trei magi de la Răsărit la Nașterea Mântuitorului, sau mai însemnează ungera Trupului Domnului cu mireme, sau rugăciunea cea evlavioasă a creștinului.

Pîinea și vinul aduse de credincioși reprezintă materia Sfintei Euharistii. Aducerea acestor daruri la biserică este o practică a legii vechi, care a trecut și în legea nouă. Sînt nenumărate texte scripturistice care vorbesc despre întrebunțarea acestor elemente în cultul divin.

În antichitatea creștină se întrebunțau untdelemnul la diferite ungeri (la botez, la maslu, la sărbători). Această practică a rămas și în Biserica noastră. El simbolizează harul lui Dumnezeu care întărește, vindecă și ajută. În epistola Sf. Iacov cap. 5, v. 14 ni se spune: „Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, unguindu-l cu untdelemn, în numele Domnului”. În textul acesta avem taina Sf. Maslu care se face prin ungeri cu untdelemn sfințit.

La slujbele noastre bisericesti preoții îmbracă veșminte speciale, deosebite de cele cu care umblă pe stradă. Acestea sînt sfintele odăjdii, despre care avem știre din epistola a II-a a Sf. Apostol Pavel către Timotei, cap. 4, v. 13, unde vorbește de un veșmînt „felonul” pe care l-a lăsat în Troada. Azi, în cultul ortodox, „felonul” este un veșmînt liturgic pe care preotul îl folosește la săvîrșirea celor mai însemnate slujbe și simbolizează hlamida cu care a fost îmbrăcat Mântuitorul în chip de batjocură.

Formele cultului divin, instituite de Mântuitorul și de Sfinții Apostoli, au fost păstrate de Sfînta Biserică ca o comoară sfîntă. Să dăm laudă lui Dumnezeu pentru acest dar.

Al. Moisiu

Din folclorul nostru religios

Viersul Botezului

*În marginea rîului,
În apa Iordanului;
Vedem lucruri minunate,
De toți Sfinții laudate.
O, minune.*

*Azi Hristos în Iordan
Se botează de Ioan,
Cerurile s-au deschis
Și glas din ceruri a zis:*

*„Iată Fiul meu iubit,
În care bine-am voit,
Pe Dînsul să-l ascultați
Mintea să vă luminați!”*

*Duhul Sfînt de la cer zboară
Ca porumb El se coboară,
Apele să le sfințească
Pe noi să ne mîntuască.*

*Veniți toți să ne-nchinăm,
Lui Hristos să ne rugăm,
Care azi cu apă spală
A strămoșilor greșală.*

*Azi Adam s-a dezlegat
De blestem și de păcat.
Și de-acum pînă-n vecie
Mîla Domnului să fie.*

Gînd de sărbătoare

*Curg valuri de lumină vie,
O rugă-i parcă-n orice floare
Și-un imn curat de sărbătoare
Ne cheamă azi la bucurie.*

*Cu fericirea Sa ne-mbie
Ființa pururi iubitoare...
Curg valuri de lumină vie,
O rugă-i parcă-n orice floare.*

*Lăsați viața cea pustie,
Pierdută-n fapte înșelătoare,
Și-n viața veșnic zîmbitoare
Intrați ca bine să vă fie...*

*Curg valuri de lumină vie,
O rugă-i parcă-n orice floare
Și-un imn curat de sărbătoare
Ce cheamă azi la bucurie.*

Roman Dănilă

♦ În cursul lunii noiembrie 1971, la New-York a apărut „Anuarul demografic al Națiunilor Unite”, în care se arată, între altele, că la mijlocul anului 1970, populația globului nostru pămîntesc era de 3.622.000.000 locuitori. În ultimii 20 de ani populația planetei a crescut cu peste 1 miliard. Dacă actualul procent de creștere al populației — 2% anual — se va menține, peste 30 de ani Pămîntul va avea 6,4 miliarde locuitori. Anuarul precizează de asemenea că șapte națiuni au o populație de peste 100 milioane de locuitori și anume: R. P. Chineză — 759 milioane; India — 550 milioane; Uniunea Sovietică — 242 milioane; Statele Unite ale Americii — 205 milioane; Indonezia — 121 milioane; Pakistanul — 114 milioane și Japonia — 103 milioane.

Pilat din Pont sau Pontiu Pilat?

În Simbolul de credință niceo-constantinopolitan, pe care îl rostim fiecare la Sf. Liturghie, se spune că Mântuitorul nostru Iisus Hristos „s-a răstignit pentru noi în zilele lui Pontiu Pilat și a pățimit și s-a îngropat...”.

În vechile ediții și traduceri ale Sf. Scripturi cit și în vechile cărți de cult, numele prefectului Palestinei, Pontiu Pilat (26—36 d.H.), care a judecat și osîndit la moarte pe Mântuitorul, este redat prin „procuratorul Pilat din Pont” iar de unii traducători prin „Pilat Ponteanu”. Traducătorii acestor cărți au crezut că numele de Pontiu ar proveni de la numele provinciei Pont, din Asia Mică, situată lângă țărmul de sud-est al Mării Negre, între Bitinia și Armenia, și de aceea l-au tradus pe românește cu „Pilat din Pont” sau „Pilat Ponteanu”. Dar, după cum vom vedea, adevărul este altul.

Prefectul Palestinei, Pontiu Pilat, nu a fost original din Pont, ci dintr-o localitate din apropierea capitalei imperiului roman, unde neamul Pontilor făcea parte din familiile romane renumite.

Că Pilat nu a fost din Pont ci din neamul Pontilor, ne vorbesc următoarele două fapte:

a) Dacă Pilat ar fi fost original din provincia Pont din Asia Mică, atunci el ar fi trebuit să se cheme nu Pontiu ci Ponticu, fiindcă așa sînt denumite persoanele originare din această provincie.

b) Din documentele istorice ale vremii aceleia știm că împărații romani numeau prefecti și procuratori din rîndul oamenilor lor de încredere, iar aceștia făceau parte întotdeauna din clasa cavalerilor romani. Lor li se încredința, pe lângă un comandament militar, și puterea nelimitată în problemele fiscale și judiciare, în provincia încredințată, pe care le exercita în numele împăratului. Ori Pontul din Asia Mică devenise provincie romană abia sub împăratul Nero, în anul 63 d.H., deși subjugarea ei începuse din anul 65 î.d.H. Deci împăratul Tiberiu n-ar fi putut încredința funcția de prefect unui străin, care nu era nici măcar original din una din provinciile imperiului său.

Numele de „Pontiu” derivă mai curînd de la insula Pontia din apropierea coastei Mării Tyrhene, între Roma și Neapole, numită și azi de italieni „Isola di Ponza”, unde se găsesc niște cabine săpate în piatră numite și azi „Băile lui Pilat”, ceea ce dovedește că el avea acolo unele proprietăți de teren. Această insulă a fost colonizată cu restul populației samnite după înfrîngerea lor totală de către romani, în anul 82 î.d.H., și această populație se bucura de aceleași drepturi ca oricare cetățean roman.

Deci, din motivele arătate mai sus, nu mai spunem „Pilat din Pont” ci Pontiu Pilat.

El a fost prefect al Palestinei între anii 26—36 d.H. după cum ne dovedește și textul unei inscripții descoperită în anul 1961 pe locul vechii cetăți unde se afla Cesarea Palestinei, unde prefectul Pontiu Pilat a înălțat un monument („Tiberieum”) dedicat „divinităților imperiale”.

Acesta este motivul că în cărțile noastre bisericesti care se tipăresc și s-au tipărit în ultima vreme, în Crez sau în Credeu nu mai apare „Pilat din Pont”, ci „Pontiu Pilat”.

Sebastian Șebu